

Foca - Hum cesta

Zemlja:	BOSNA I HERCEGOVINA
Broj projekta:	54978
Poslovni sektor:	Izgradnja autocesta, ulica i mostova
Vrsta obavijesti:	Suvereni kredit
Okolinska kategorija:	IESE
Ciljani datum odobrenja:	19. studenoga 2025.
Status:	U razmatranju
Datum objave na engleskom jeziku:	16. rujna 2025.

Opis projekta

Odobranje državnog zajma do 48 miliona eura Bosni i Hercegovini („Zajmoprimac“ ili „BiH“), koji će se dalje posuditi Javnom preduzeću Putevi Republike Srpske („Klijent“ ili „Putevi RS“) putem Republike Srpske („RS“) za financiranje rehabilitacije postojećeg puta i izgradnju novih dionica puta između Broda na Drini u općini Foča i Huma na granici s Crnom Gorom. Projekt će biti sufinansiran zajmom Svjetske banke u iznosu do 32 milijuna eura.

Ciljevi projekta

- Poboljšati povezanost i regionalnu integraciju BiH unutar Zapadnog Balkana i s tržištima EU;
- Poboljšanje standarda sigurnosti na cestama i otpornosti na klimatske promjene.

Tranzicijski učinak

ETI: 70

Tranzicijski učinak Projekta proizlaziti će iz sljedećih kvaliteta tranzicije:

- 1) *Integracija*, poboljšanjem ključne prometne infrastrukture i olakšavanjem unutrašnje i regionalne integracije BiH.
- 2) *Otpornost*, kroz razvoj i implementaciju Programa za poboljšanje finansijskih i operativnih performansi ("FOPIP") usmjerenog na poboljšanje finansijske i operativne učinkovitosti Puteva RS.

Informacije o klijentu

BOSNA I HERZEGOVINA

Zajmoprimac je država BiH koju predstavlja Ministarstvo financija i trezora. Klijent je Putevi RS, društvo s ograničenom odgovornošću osnovano u BiH u potpunom vlasništvu RS. Putevi RS su odgovorni za razvoj, upravljanje i održavanje glavnih i regionalnih puteva u RS.

EBRD Financijski sažetak

EUR 48,000,000.00

Suvereni zajam za Bosnu i Hercegovinu, koji će biti proslijeđen Putevima RS preko RS.

Ukupni troškovi projekta

EUR 98,000,000.00

Projekt se sastoji od tri dijela: A) rehabilitacija postojećeg dijela ceste između Broda na Drini i Donjih Kopilova (cca. 5,5 km), B) izgradnja novog dijela puta između Donjih Kopilova i Huma (cca. 13,3 km) i C) izgradnja graničnog mosta (cca. 380 m) preko rijeke Tare prema Crnoj Gori. Dio B će sufinancirati EBRD i Svjetska banka. Dio A će financirati Putevi RS. Dio C će zajednički financirati Bosna i Hercegovina i Crna Gora.

Dodatna vrijednost

Dodatna vrijednost EBRD financiranja je:

- (i) Financijska struktura - Banka će obezbijediti dugoročno financiranje koje nije lako dostupno na komercijalnom tržištu;
- (ii) Postavljanje standarda - Banka će pomoći Klijentu u unapređenju korporativnog upravljanja.

Okolinski i socijalni sažetak

Kategorija B (ESP 2019). Projekt ne aktivira kategoriju A s obzirom na ograničenu promjenu trase i specifične uticaje na lokaciju koji se mogu ublažiti. Nezavisni konzultant je proveo dubinsku analizu uticaja na okoliš i društvo ("E&S") ("ESDD"), a uključivala je posjete lokaciji, detaljna terenska istraživanja i prikupljanje podataka, procjenu rizika i uticaja na okoliš i društvo, modeliranje buke, pregled postojeće dokumentacije i tehničkih izvještaja Klijenta o okolišu i društvu, angažman dionika i reviziju sposobnosti klijenta da upravlja rizicima po okoliš, društvo, zdravlje i sigurnost, te procjenu rizika i uticaja projekta E&S u skladu sa Provedbenim zahtjevima ("PR") EBRD-a, kao i procjenu zahtjeva za izdavanje dozvola u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.

Ključna pitanja i rizici zaštite okoliša i socijalne zaštite povezani s Projektom uključuju eksproprijaciju zemljišta, pitanja zdravlja radnika i sigurnosti na radu te zdravlja i sigurnosti zajednice, upravljanje otpadom i otpadnim vodama, upravljanje izvođačima radova, pitanja lanca snabdijevanja, sigurnost prometa i utjecaje na biodiverzitet i kulturnu baštinu. Projekt je kombinacija greenfield (cca. 13,26 km) i brownfield komponenti (cca. 5,5 km) i uključuje granični most preko rijeke Tare prema Crnoj

Gori (cca. 0,38 km). Faza izgradnje uključuje tehnički zahtjevne radove na strmom terenu, s aktivnostima visokog rizika za radnike kao što su zemljani radovi, izgradnja mosta i potpornih zidova. Ovi radovi također mogu dovesti do privremenih, ali ometajućih utjecaja na obližnje zajednice, uključujući buku, prašinu, vibracije i ograničenja pristupa, posebno za objekte u blizini trase ili odlagališta jalovine. Rekreativne aktivnosti poput raftinga, ribolova i planinarenja također mogu biti pogođene tijekom vršnih turističkih mjeseci.

Institucionalni kapacitet Klijenta u oblasti zaštite okoliša i socijalne zaštite podržan je od strane već uspostavljene jedinice za implementaciju projekta ("PIU") koja je odgovorna za koordinaciju između relevantnih odjela kako bi se osigurala potpuna usklađenost s planom djelovanja za okoliš i socijalna pitanja ("ESAP") i PR-ovima EBRD-a. Klijent je imenovao ključno osoblje, uključujući stručnjaka za komunikacije, stručnjaka za okoliš i socijalna pitanja i stručnjaka za okoliš, zdravlje i sigurnost, kako bi se osiguralo efikasno upravljanje društvenim pitanjima zaštite okoliša i socijalne zaštite.

Rizici vezani za radnu snagu procijenjeni su kao niski. Veličina i struktura radne snage za izgradnju bit će određeni prilikom odabira izvođača radova.

Pripremljena je revizija sigurnosti na cestama, a zahtjevi za sigurnost na cestama bit će dodani u tendersku dokumentaciju kako bi se uključili u pripremu glavnog projekta. Izvođač radova bit će dužan implementirati protokole o zdravlju i sigurnosti ("H&S") i redovno komunicirati sa pogođenim dionicima kako bi se smanjili poremećaji za korisnike cesta.

Postupak eksproprijacije zemljišta za Projekat započeo je 2021. godine sa 66 pokrenutih slučajeva eksproprijacije, koji obuhvataju ukupno 121 zemljišnu parcelu, a proces je skoro završen. Glavni projekat će pripremiti izvođač radova, što može rezultirati dodatnim oduzimanjem zemljišta za koje se ne procjenjuje da je značajno. Konzultant je pripremio okvir za preseljenje u skladu sa EBRD PR5. Nakon završetka glavnog projekta i pripreme ažurirane studije eksproprijacije u skladu sa lokalnim zakonodavstvom, biće razvijen Akcioni plan preseljenja ("RAP") ako se identifikuju bilo kakva dodatna akvizicija ili uticaji, kako je propisano ESAP-om.

Procjena utjecaja na biodiverzitet identificirala je potencijalne rizike za vrste i staništa od značaja za očuvanje, uključujući one navedene u Direktivama Evropske unije ("EU") o staništima i pticama, Bernskoj konvenciji i relevantnom nacionalnom zakonodavstvu. Dodatne studije, kao što su kritična procjena staništa ("CHA") i odgovarajuća procjena ("AA"), provedene su kako bi se dalje procijenio značaj identificiranih utjecaja i informiralo o dizajnu adekvatnih mjera izbjegavanja, minimiziranja i, gdje je potrebno, kompenzacije. Plan upravljanja biodiverzitetom ("BMP") pripremljen je kao vodič za primjenu hijerarhije ublažavanja.

Jedan kulturno značajan lokalitet nalazi se u blizini planiranih radova na mostu u Humu, džamija Hum-Bastasi, koja je udaljena otprilike 20 m od trase vijadukta. Ne očekuju se fizički utjecaji na džamiju, međutim, tokom izgradnje mogu se pojaviti privremene smetnje poput buke ili poremećaja u pristupu.

Za Projekt je pripremljen ESAP kako bi se osigurala potpuna usklađenost sa PR-ovima EBRD-a, koji će biti razmotreni i dogovoreni s klijentom prije nego što Banka odobri Projekt. Također je pripremljen i set pratećih planova upravljanja, uključujući plan upravljanja okolišem i socijalnom zaštitom ("ESMP"), plan upravljanja biodiverzitetom ("BMP"), plan uključivanja dionika ("SEP") i netehnički sažetak, koje će Klijent javno objaviti.

Banka će pratiti implementaciju Projekta putem pregleda godišnjih izvješća o praćenju i posjeta po potrebi.

Tehnička suradnja i grant sredstva

FOPIP - Zadatak će biti financiran od strane međunarodnog donatora ili Specijalnog fonda dioničara EBRD-a. Procijenjeni budžet je do 250.000 eura.

Kontakt informacije kompanije

Djordje Stojic

info@putevirs.com

+38751334500

+38751334545

<https://www.putevirs.com/>

Trg Republike Srpske 8 78000 Banja Luka Bosnia and Herzegovina

Datum zadnjeg ažuriranja PSD-a

Razumijevanje tranzicije

Dalje informacije u vezi s pristupom EBRD-a mjerenju tranzicijskog učinka dostupne su [ovdje](#).

Poslovne mogućnosti

Za poslovne mogućnosti ili nabavku, molimo kontaktirajte preduzeće koje je klijent.

Za poslovne mogućnosti sa EBRD-om (koje nisu vezane za nabavku), molimo kontaktirajte:

Tel.: +44 20 7338 7168

E-pošta: projectenquiries@ebrd.com

Za projekte u državnom sektoru, molimo kontaktirajte [EBRD Nabavke](#):

Tel.: +44 20 7338 6794

E-pošta: procurement@ebrd.com

Opći upiti

Konkretni upiti mogu se postaviti putem [Obrasca EBRD-a za upite](#).

Okolišna i socijalna politika (ESP)

[Okolišna i socijalna politika](#) i s njom vezani Provedbeni zahtjevi utvrđuju način na koji EBRD izvršava svoju obavezu promoviranja „okolišno zdravog i održivog razvoja“. Okolišna i socijalna politika i Provedbeni zahtjevi uključuju konkretne odredbe u skladu s kojima klijenti trebaju ispunjavati važeće odredbe domaćeg zakonodavstva u oblasti javnog informiranja i konsultacija, te uspostaviti mehanizam za ulaganje pritužbi s ciljem prijema i lakšeg rješavanja spornih pitanja i pritužbi zainteresiranih strana, a posebno onih koji se odnose na okolišni i socijalni aspekt učinka klijenta i projekta. Srazmjerno prirodi i obimu rizika i učinaka koje projekt može imati u oblasti socijalnih

odnosa i zaštite okoliša, EBRD dodatno zahtijeva od svojih klijenata da, po potrebi, objavljuju informacije o rizicima i učinku koji proistječu iz projekata ili da provedu konstruktivne konsultacije sa zainteresiranim stranama, razmotre povratne informacije koje pritom dobiju i odgovore na njih.

Više informacija o praksi EBRD-a s tim u vezi navedeno je u [Okolišnoj i socijalnoj politici](#).

Integritet i usklađenost

Ured Glavnog službenika za usklađenost u EBRD-u (OCCO) promovira dobro upravljanje i osigurava primjenu najviših standarda integriteta u svim aktivnostima Banke u skladu s najboljom međunarodnom praksom. Dubinska analiza integriteta svih klijenata Banke provodi se s ciljem osiguranja da projekti ne predstavljaju neprihvatljiv rizik po integritet ili ugled Banke. Banka smatra kako je otkrivanje i rješavanje spornih pitanja u stadiju procjene i odobrenja projekta najefikasniji način na koji se može osigurati integritet transakcija Banke. Ured Glavnog službenika za usklađenost ima ključnu ulogu u ovim zaštitnim mjerama, ali i pomaže u praćenju rizika po integritet u projektima poslije ulaganja.

Ured Glavnog službenika za usklađenost također je odgovoran za provođenje istrage u slučajevima navodne prijevare, korupcije i propusta u projektima financiranim sredstvima EBRD-a. Svaka osoba, bilo da djeluje unutar ili izvan Banke, koja sumnja u postojanje prijevare ili korupcije, treba podnijeti pismenu prijavu Glavnom službeniku za usklađenost putem e-pošte na adresu compliance@ebrd.com. Ured Glavnog službenika za usklađenost obrađuje sve prijave s ciljem praćenja daljeg razvoja događaja. Razmatraju se sve prijave, uključujući i one koje su podnesene anonimno. Prijave mogu biti podnesene na bilo kojem jeziku Banke ili jeziku zemlje u kojoj Banka posluje. Sve informacije moraju biti podnesene u dobroj namjeri.

Politika pristupa informacijama (AIP)

Od stupanja na snagu 01. 01. 2020. godine, Politika pristupa informacijama utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i obavlja konsultacije sa zainteresiranim stranama s ciljem promoviranja bolje informiranosti i razumijevanja strategija, politika i operacija EBRD-a. Za informacije o tome koji su podaci dostupni na internet stranici EBRD-a, molimo posjetite stranicu [Politika pristupa informacijama](#).

Posebni zahtjevi za informacijama mogu se podnijeti putem [Obrasca EBRD-a za upite](#).

Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata (IPAM)

Ukoliko pokušaji da se socijalna, pitanja koja se odnose na zaštitu okoliša ili objavljivanje informacija riješe s klijentom ili Bankom ne uspiju (npr. putem mehanizma za rješavanje sporova s klijentima na nivou Projekta ili u direktnom kontaktu s upravom Banke), pojedinci i organizacije mogu tražiti rješenje spornih pitanja putem EBRD-ovog Nezavisnog mehanizma odgovornosti u realizaciji projekata (IPAM).

Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata provodi nezavisno ispitivanje pitanja vezanih za Projekt za koja se smatra da su prouzrokovala (ili postoji vjerovatnoća da će prouzrokovati) štetu. Svrha Mehanizma jeste: podržati dijalog između zainteresiranih strana u projektu s ciljem rješavanja socijalnih, problema koji se odnose na zaštitu okoliša i objavljivanje informacija; utvrditi je li postupanje Banke bilo u skladu s njenom [Okolišnom](#) i socijalnom politikom ili konkretnim odredbama njene [Politike pristupa informacijama](#) koje se odnose na Projekt; te, po

potrebi, otkloniti sve postojeće neusklađenosti s navedenim politikama, istovremeno sprečavajući neusklađenost u postupanju Banke u budućnosti.

Za informacije o tome kako podnijeti zahtjev za razmatranje putem našeg [povjerljivog e-obrasca](#), [e-pošte](#), [pošte ili telefona](#) molimo posjetite internet stranicu Nezavisnog mehanizma odgovornosti u realizaciji projekata. Nezavisni mehanizam odgovornosti u realizaciji projekata stoji Vam na raspolaganju za razgovor o spornim pitanjima i odgovore na pitanja koja imate u vezi s podnošenjem zahtjeva ili njihovom obradom, a koji su u skladu s [Politikom odgovornosti u realizaciji projekata](#) i [Smjernicama](#). Identitet podnositelja zahtjeva može, na njegov zahtjev, ostati zaštićen.